

Beantwoording van de door VZ Westerkwartier gestelde technische vragen naar aanleiding van de uitgangspunten notitie afvalbeleidsplan, geagendeerd voor de vergadering van 25 januari 2023.

Datum: 19 januari 2023

Vraag 1

Zie punten 3 en 11 : We steunen allemaal de beweging naar een kringlooeconomie. Hier hoort ook het anders denken over afval bij. De VANG. In het raadsvoorstel en ook uitgewerkt in de notitie staat dat de gemeente daarom een nieuwe rol krijgt. Nml. die van grondstoffenmanager ipv afvalbeheer. Bij meerdere bedrijven en ook bij Nedvang komen we vacatures tegen waarbij een grondstoffenmanager wordt gevraagd, maar nog niet bij een gemeente.

- a. Is dit een door de gemeente voor haarzelf gewenste rol of wordt deze door het rijk aan gemeentes opgelegd?
- b. Uitgangspunt 11 geeft geen heldere beschrijving wat er precies verandert als de gemeente grondstofmanager gaat worden? Gaat het hier alleen om het eigen afval bij de werven en Novatec? Wordt hier een nieuwe functie voor gecreëerd? Waar moeten we aan denken bij verwachte opbrengsten en kosten voor deze nieuwe rol?
- c. Gezien de meerdere afvalstromen met ieder weer hun eigen specifieke (wereld)markten vergt dit managen een zeer brede kennis die ook steeds bijgehouden moet worden. Waarom zouden we dit niet bij de afvalpartners moeten neerleggen? Hoe gaat de gemeente er voor zorgen dat ze die kennis opbouwt en actueel houdt?
- d. Zijn er ook juridische risico's als we als gemeente het grondstoffenmanagement overnemen van marktpartijen en bv Nedvang?
- e. Wat is het voordeel voor onze inwoners als we als raad het advies bij punt 11 gaan omarmen?

Antwoord vraag 1 a

De term grondstoffenmanager moet los gezien worden van de term die je in vacature teksten tegenkomt. De term grondstoffenmanager in een vacature tekst zijn over het algemeen gericht op toekomstige werknemers die zich bezighouden met grondstoffenmanagement in hun organisatie voor een bepaald onderdeel, zoals bij Nedvang voor het kunststof.

De gemeente als grondstoffenmanager is geen functie. Het is de veranderende rol van de gemeente. Waar nu afvalbeheer plaats vindt moet dit richting management waarbij gestuurd wordt op een zo groot mogelijk percentage hergebruik, cq. een grote bijdrage aan de circulaire economie\ VANG doelstelling\ Nederland circulair in 2050. Dit betekent anders denken en de gemeente hierop inrichten, dit kan zowel in aanbestedingen, het afvalbeleid maar ook in inrichting van een milieustraat als centrale spil voor het goed en efficiënt wegzetten van de stromen voor hergebruik.

Antwoord vraag 1 b

Zie antwoord 1 a en het gaat om alle afvalstromen van zowel onze inwoners maar ook denkend aan materialen die vrijkomen bij het beheer van de openbare ruimte, zoals bermmaaisel, zwerfafval etc. Hier is geen sprake van verwachte opbrengen en kosten, omdat het niet gaat om een functie maar een denk- en handelswijze die gaat veranderen.

Antwoord vraag 1 c

Zie antwoord 1 a en 1 b, hier gaan de juiste partners bij betrokken worden.

Antwoord vraag 1 d

Zie antwoord 1 a, hier is geen sprake van.

Antwoord vraag 1 e

Het omarmen van punt 11, betekent dat omarmt wordt dat de gemeente zijn rol om een grote bijdrage aan de circulaire economie\ VANG doelstelling\ Nederland circulair in 2050 pakt.

Vraag 2

Zie punt 4 : Ook Nedvang heeft een gemeentelijke **benchmark**. Wat zijn de overwegingen ons te adviseren om te kiezen voor een benchmark via de NVRD?

Antwoord vraag 2

De Benchmark van Nedvang is beperkter en richt zich meer op recycle doelstellingen. De NVRD benchmark is breder van opzet en hiervoor wordt de benchmark Driehoek gehanteerd. Op basis hiervan wordt gekeken naar Milieu (o.a. resultaten) , kosten, service en de vaardigheden. De NVRD benchmark geeft hierdoor een completer beeld. Op dit moment wordt deze benchmark veel toegepast door gemeenten om te meten waar zij staan en ook hoe dit zich verhoudt tot vergelijkbare gemeenten. Mochten er in de toekomst benchmark mogelijkheden voorbijkomen die mogelijk beter zijn, dan zal hiervoor gekozen worden.

Vraag 3

Zie punt 5: ...In het Rekenkamerrapport staat dat de grootste bronscheidingswinst te behalen is bij het **keukenafval (GF)**. Naast de grote groene kliko zien we , dat veel inwoners hun keukenafval ook meegeven aan de milieuboer. Misschien wel een veel betere manier dan via de kliko. Die is immers meer geschikt voor tuinafval. We zien dit echter wel op veel verschillende manieren gebeuren. In hoeverre is het mogelijk dat de gemeente naast een 240 liter groene kliko ook specifieke bakjes voor keukenafval kan aanbieden? En kan dit ook voor glas en papier+ schoon karton?

Antwoord vraag 3

In het rekenkameronderzoek wordt aangegeven dat `` Het grootste potentieel om de scheidingsdoelstelling te halen, is het verhogen van de respons op de inzameling van gft-afval``. Sorteertanalyses van het restafval laten zien dat er nog veel gft materiaal in het restafval zit. Het gaat dan voornamelijk om tuin afval. Soms tot 30%, dit komt overeen met het landelijk beeld. Het ter beschikking stellen van keukenbakjes zal vermoedelijk wel een bijdrage leveren aan een hoger scheidingsresultaat maar zal niet het grote verschil maken, omdat het hier puur om de droge keukencomponenten gaat. De natte keukencomponenten, zoals etensresten en koffiedik gaan niet mee in het gf materiaal. Bakjes voor keuken afval zijn doorgaans minder geschikt voor het aanbieden in de milieuboerroute. Deze bakjes worden veelal gebruikt als tussenstation richting gft container danwel groter opslag medium.

Hiernaast is het mogelijk een glas emmer aan te bieden. Voor oud papier is het lastiger, omdat deze hoeveelheden over het algemeen sterk verschillen. Wat voor de ene inwoner passend is, is voor een ander te klein dan wel te groot.

Het is verstandiger om de brede discussie medio 2025 af te wachten hoe de toekomstige inzameling ingericht gaat worden en aan de hand van de uitkomsten kan hierop worden ingespeeld anders wordt het risico gelopen dat er maar beperkt gebruik van gemaakt gaat en kan worden.

Vraag 4

Zie **punt 7**: Hier staat dat er vroegtijdig voor het aflopen van de bestaande contracten met elkaar het gesprek moet worden gevoerd. Wie vallen allemaal onder diegene waarmee **vroegtijdig moet worden gesproken**? Worden alle huidige afvalpartners ook direct vanaf het begin actief betrokken bij het opbouwen van een beleidsplan?

Antwoord vraag 4

Onder punt 7 is aangegeven vroegtijdig met elkaar het gesprek aan te gaan hoe de inzameling voor de verder toekomst eruit moet komen te zien. Het gaat hier om de gesprekken tussen raad en college. De input voor dit gesprek zal onder andere gebaseerd zijn op basis van ervaringen uit den lande en marktconsultaties van afval inzamelende en verwerkende bedrijven.

Vraag 5

Het **contract met Renewi** loopt eind 2025 af. VZ denkt dat het opnieuw aanbesteden t/m 2028 van het inzamelen Grijs en Groen een kostenbesparing kan opleveren. Daarbij komt nog dat het binnen de aanbestedingsregels waarschijnlijk niet mag om het huidige contract na 2025 met 3 jaar (ipv met de vastgelegde 2 jaar) te verlengen. Wat zijn de overwegingen om ons als raad toch te adviseren om perceel 1 niet in 2025 opnieuw te laten aanbesteden? Wat zijn de aandachtspunten waarmee we te maken krijgen als we als raad wel zouden kiezen om perceel 1 in 2025 voor 3 jaar opnieuw aan te besteden?

Antwoord vraag 5

Ten opzichte van het punt of een extra jaar verlengen mogelijk zou zijn, kan gesteld worden dat er dan zwaarwegende redenen aan ten grondslag moeten liggen die ten opzichte van de totale opdracht som beperkt moet zijn. Zoals eerder aangegeven, dit moet goed onderzocht worden.

Een opdracht voor de inzameling van rest- en gft afval in de markt zetten voor een korte periode is niet gebruikelijk en werkt over het algemeen kostenverhogend. Inzamelvoertuigen moeten aangeschaft worden en moeten in vrij korte periode worden afgeschreven. Op dit moment van schrijven is het zo dat nieuwe inzamelvoertuigen een lange levertijd hebben met hogere aanschafprijzen en dat dit prijsdruk zet op de markt voor gebruikte voertuigen en dat voertuigen aanpassen aan een diftar inzameling (weeginstallatie, meet en registratie apparatuur) ook kosten met zich mee brengt en ook een lange lever- en installatietijd kent. Bij aanbestedingen met een korte looptijd kunnen er ook beperkter eisen aan onder andere social return en duurzaamheid gesteld worden. Bij een nieuwe aanbesteding\ nieuw contract bestaat de mogelijkheid dat routes veranderd worden en dat gebied specifieke zaken opnieuw aangeleerd moeten worden door de inzamelaar. Voornoemde vergt een inspanning van de gemeente om dit goed onder de aandacht te brengen maar over het algemeen brengt dit ongemak mee voor de inwoners.

Vraag 6

Zie punt 17 :

- a. In de toelichting staat dat de huidige locatie **milieustraat** geen mogelijkheden heeft voor een upgrade naar een toekomstbestendige milieustraat. Graag ontvangen we het onderzoek die aan deze conclusie ten grondslag ligt.
- b. Er lijkt te worden gesteld dat de huidige locatie de gemeente beperkt in haar rol als grondstoffenmanager. Waaraan moeten we dan denken? En waarom zou dit op een nieuwe locatie beter kunnen dan op de huidige plek?

Antwoord vraag 6 a

Dit onderzoek wordt begin 2023 opgeleverd, dus deze kan nog niet aangeboden worden. Op voorhand was al bekend dat de huidige locatie niet meer van deze tijd is, de locatie verzaakt vanwege de ligging op een oude stortlocatie en dat het hierdoor niet mogelijk is op verantwoorde wijze te investeren is al door 1 van de voorlopers van de gemeente Westerkwartier, de voormalige gemeente Grootegast geconstateerd. De inzichten aan deze constatering zijn niet gewijzigd.

Antwoord vraag 6 b

Op de huidige milieustraat investeren om deze naar een hoger niveau te tillen, waaronder het mogelijk maken van de gemeentelijke rol als grondstoffenmanager is niet verantwoord. Bij punt 11 is aangegeven wat de rol van grondstoffen manager inhoudt en in het kort betekent dat er onder andere een locatie nodig is, die je kunt blijven door ontwikkelen en hiervoor voldoende ruimte biedt, zodat deze voor langer periode bij de tijd gehouden kan worden en dus volledig potentieel biedt om doelstellingen te bereiken.

Vraag 7

Zie punt 21 : Er wordt een mogelijke besparing voorgerekend van **ca 120.000 euro per jaar** als we het glas en textiel alleen via de milieuboer zouden aanbieden en stoppen met de extra containers. Als we als raad zouden kiezen om wel zsm deze keuze te gaan maken wat zijn dan de te verwachten zaken waar tegen aan gelopen kan worden en hoe zou dit opgelost kunnen worden?

Antwoord vraag 7

Er zijn een aantal zaken waarmee rekening mee moet worden gehouden en dat is de eerbiediging van de lopende contracten, waar minimaal een jaar opzegtermijn op zit. De glasbakken in de vml gemeenten Marum en Leek worden voor een deel gehuurd, dit moet ook opgezegd worden en over de kosten voor het verwijderen moet overeenstemming worden bereikt maar ook over de restwaarde. De resterende glas- en kledingbakken in eigendom van de gemeente moeten verwijderd worden en de boekwaarde moet afgeschreven worden, vervolgens moeten er kosten gemaakt worden voor het verwijderen en voor het herstel en het herstraten van de openbare ruimte. Dit laatste geldt ook voor de locaties van de gehuurde containers.

Naast de openbare ruimte moet ook overlegd worden met de firma Hoeksema of zij hiervoor afzetmogelijkheden hebben en of de inzamelvoertuigen voldoende ruimte hebben om dit mee te nemen. Vooral dit laatste is een beperkende factor, omdat de huidige voertuigen ingericht zijn op de hoeveelheden inzameling in het veld zonder de hoeveelheden van de brenglocaties.

Zodoende is in de notitie aangegeven dat het wenselijk is eerst de brede discussie met elkaar te voeren en aan de hand van de uitkomsten structurele keuzes door te voeren.

Vraag 8

Bijlagen: Waarom is een eerder in 2022 gehouden gemeentelijke powerpoint presentatie als bijlage in het uitgangspuntennotitie geplaatst?

Antwoord vraag 8

Als naslagwerk over de huidige inrichting van de inzameling gemeente Westerkwartier.